

Yttrande över regeringens skrivelse ”Biståndspolitisk plattform” (UF2014/4543/USTYR)

Inledning:

I folkbildningsorganisationernas gemensamma framtidsdokument ”Folkbildningens vägval och vilja” formulerar vi oss så här:

”Inom folkbildningen möter vi ofta en vilja att lära mer om sambanden mellan lokalt handlande och globala utmaningar. Denna vilja måste tas tillvara i ett samhälle där globala klyftor och klimathot utmanar en hållbar framtid. Folkbildningens självklara roll inom biståndspolitiken bör också lyftas fram”.

Vi konstaterar att folkbildningens och vuxenutbildningens roll i utvecklingssamarbetet i mycket liten grad uppmärksammas i regeringens skrivelse ”Biståndspolitisk plattform”. Det är att bortse från en potentiellt komparativ fördel för det svenska biståndet.

Sammanfattning:

Rätten till utbildning är en rättighet i sig men också en förutsättning för att kunna utkräva andra rättigheter. Det formella och icke-formella lärandet har en avgörande betydelse för att nå det övergripande målet för biståndet ”Att skapa förutsättningar för bättre levnadsvillkor för människor som lever i fattigdom och förtryck” liksom för delmålen om demokrati och jämställdhet, ekonomisk tillväxt, miljö och klimat, hälsa samt frihet från våld.

Biståndsplattformen bör därför explicit uttrycka att utbildning är en rättighet i sig och att utbildning och lärande är en oundgänglig del för att nå det övergripande biståndspolitiska målet och delmålen 1-5. Den bör också tydligt uttrycka att rätten till utbildning gäller alla inom det livslånga lärandet, inte bara barn och ungdomar, och tydligt adressera folkbildningens och vuxenutbildningens potential inom utvecklingssamarbetet.

Avsnitt 5.1.1 (Demokrati och jämställdhet)

För att människor ska kunna använda sig av opinionsfriheterna måste de ha möjlighet att bilda sig en opinion. Vuxenutbildning och folkbildning i olika former spelar en central roll för detta som en del av ett demokratiskt samhälles infrastruktur.

Avsnitt 5.1.3

För att civilsamhällets potential att skapa en demokratisk kultur ska tas tillvara behövs folkbildning och vuxenutbildning

Avsnitt 5.1.4

För att förändra attityder och värderingar och öka medvetenheten om flickor och kvinnors diskriminering behövs folkbildning och vuxenutbildning.

Avsnitt 5.1.5

För att stärka yttrandefriheten är det inte bara viktigt att stödja oberoende media och journalister utan också att stödja bildningsinstitutioner.

Avsnitt 5.2 (Ekonomisk tillväxt och utbildning)

Utbildning som en rättighet i sig bör lyftas fram. Utbildningens och lärandets roll bör inte bara finnas med i detta avsnitt om ekonomisk tillväxt och utbildning utan genomsyra hela plattformen på det sätt som genusfrågorna gör.

Avsnitt 5.2.1

Plattformen måste tydligare uppmärksamma vuxnas rätt till utbildning. Det finns 750 miljoner vuxna analfabeter. Lagstiftning, institutioner och finansiering är generellt mycket svaga när det gäller vuxnas lärande och här skulle Sveriges bistånd kunna göra stor skillnad.

Lägg till att Sveriges bistånd ska främja vuxenutbildning och folkbildning och inte bara högre utbildning och yrkesutbildning.

Avsnitt 5.2.6

Sveriges bistånd skulle kunna spela en viktig roll för forskning om vuxenutbildningens roll för fattigdomsbekämpning.

Avsnitt 5.2.8

Vuxenutbildning och folkbildning kan spela en stor roll för att genom biståndet minska det digitala utanförskapet.

Avsnitt 5.2.9

Många diasporagrupper är verksamma inom folkbildningen i Sverige och är intresserade av att inom biståndets ram bedriva folkbildning i sina tidigare hemländer.

Avsnitt 5.3 (Miljö och klimat)

Utbildning och lärande, formellt och icke-formellt, är avgörande för att nå klimat- och miljömålen. Lärande för hållbar utveckling bör vara en viktig del av Sveriges bistånd.

Avsnitt 5.4 (Hälsa)

Utbildning leder till bättre hälsa. Förbättrad tillgång till sexuell och reproduktiv hälsa är i stor utsträckning en utbildningsfråga

Avsnitt 5.5 (Frihet från våld)

Utbildning kan spela en viktig roll för att förebygga konflikter, liksom för att stödja arbetet för att förebygga och minska det könsrelaterade våldet.

Dag som ovan

FOLAC (Folkbildning – Learning for Active Citizenship)

Amelie von Zweigbergk, ordförande FOLAC

RIO (Rörelsefolkhögskolornas intresseorganisation)

Kent Johansson, ordförande RIO

genom

Eva Önnesjö

organisationschef, RIO